

Mette Frederiksens tale ved Folketingets åbning

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

4. oktober 2022

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Deres Majestæt.

Deres Kongelige Højheder.

Folketingets formand.

Ærede medlemmer af Folketinget.

Alle jer, der ser med.

Jeg vil gerne fortælle en historie om tre mennesker.

Den ene. En pige. Der var så genert, at hun gemte sig for sine fætre og kusiner, når de var på besøg. Men som 12-årig skrev i sin dagbog, at nu ville hun ikke længere blive rød i hovedet, når fremmede talte til hende.

Den anden. En ung mand. Der mistede sine to første børn, kun syv uger og tre måneder gamle. Og på den mest barske måde erfarede, hvor uretfærdigt livet kan være. Men som holdt sammen med sin kone, fik en dejlig familie og som trods tragedien altid har evnet at være der for andre.

Den tredje. En dreng. Som stammede voldsomt, holdt sig for sig selv og blev drillet i skolen. Men som fik mere og mere selvtillid, da en pige i klassen tog ham i forsvar. Og som aldrig siden har været bange for at gå sine egne veje og mene noget andet end de fleste.

Tre historier. Om glæde og smerte. Sejre og nederlag. Håb og bekymringer.

Det kan være historier om hver enkelt af os. Og historier om en nation. Et folk.

Med viljestyrke. Og stolthed.

Om stærke fællesskaber.

Om de resultater, man kan nå. Hvis man arbejder for det. Er fælles om det.

Det dér særligt danske. Om ikke kun at klare sig på trods. Men nok så vigtigt:
Om at klare sig i kraft af andre.

Hvis du tror, du er for lille til at gøre en forskel. Så prøv at sove med en myg.

Men faktisk. Så handler historierne om tre af jer, der sidder i salen her i dag.

Kære formand. Jeg vil gerne bede om din tilladelse til for en kort bemærkning at henvende mig direkte.

Kære Marianne.

Du har fortalt, at du var så genert som barn. At du ikke turde fortælle din klasse, at du havde fødselsdag. Du havde ellers to poser flødebolser med.

Men i stedet for at dele dem ud. Så ventede du til, du havde fri. Du gik ned ad gangen som den sidste i klassen. Fandt en åben dør ind til et tomt omklædningsrum.

Der satte du dig ind. Og spiste alle flødebolserne selv.

”Man former selv sin tilværelse,” har du sagt. Og du tilføjede noget meget vigtigt: ”For hvert skridt man tager, bliver det lidt bedre”.

Kære Henrik.

Du har sagt, at sorgen over tabet af dine to piger har formet dit liv. Din måde at tænke og tackle tilværelsen på.

Senere fik du Jannick og Christina. Som du med rette er umådeligt stolt af, og

som du vil bære, hvorhen det skal være.

Os, der kender dig. Vi ved, at du elsker din kone, Bente.

Selvom det vist ikke er det letteste for dig at sige. Du har – med dine egne ord – et besværligt forhold til ordet kærlighed.

Jeg citerer:

”Jeg tror kun, du har hørt mig bruge ordet kærlighed, hvis jeg har været pisket til det. For jeg synes, det er noget opreklameret pjat”.

Sådan sagde du i en samtalebog om det at være blevet en moden mand.

En bog, der også handler om det erotiske. Hvor du er citeret for noget, der er meget sigende for din tilgang til politik:

Nemlig: ”Heller ikke hvad angår seksuallivet, gider jeg tage eventuelle sorger på forskud”.

Kære Bertel.

Kun fire år gammel blev du indlagt på hospitalet med en sprængt blindtarm. Du lå på en stue sammen med 20 andre børn.

Du græd utrøsteligt. En oversygeplejerske så på dig og sagde strengt, at ”hvis du ikke holder op med at græde nu, så får du aldrig din mor at se igen.”

Du holdt op med at græde. Men da du kom hjem, var du begyndt at stamme.

Det gjorde indimellem din far utålmodig.

Men din mor sagde til dig. At hvis du ikke kan sige det, så må du synge det.

Du syntes vist, at det var en tåbelig ide. Men siden har du nu alligevel beriget os andre. Både med dine sange. Og din tale.

Der er altid en vej. Man skal bare finde sin egen. Det gjorde du.

Du er ikke meget for gruppearbejde. Ifølge dig, så svarer det til at dele hinandens uvidenhed.

Nogle vil måske mene, at jeg har det på samme måde.

Men i dit selskab, Bertel. Der vil jeg nu også tro, at de færreste er mere vidende end dig.

* * *

I dag åbner vi et nyt folketingsår.

Det sidste i denne valgperiode.

Og det sidste for fru Marianne Jelved, hr. Henrik Dam Kristensen og hr. Bertel Haarder.

Jeres tre historier er en påmindelse om, at vores baggrund både kan støtte og spænde ben. At livet er en skrøbelig størrelse. Men at vi mennesker kan overkomme selv de vanskeligste situationer.

I har alle tre meddelt, at I ikke genopstiller ved et kommende valg.

Det samme har flere andre kolleger.

Hvorfor indleder jeg med jeres historier? I en tale, hvor jeg som statsminister skal redegøre for Rigets tilstand.

I personificerer på mange måder historien om Danmark. Vores historie. Med jer, siger vi farvel til sammenlagt mere end 100 års folketingserfaring. Knap 45 års ministererfaring.

Ingen af jer tre har nogensinde pustet til polariseringens gløder. I har samarbejdet på kryds og tværs af partier og holdninger. Indgået tusindvis af kompromisser.

I har pligtopfyldende passet jeres arbejde. Og passet på Danmark. Tak for det.

At vi skal passe på Danmark.

Det understreger begivenhederne i sidste uge desværre kun alt for godt.

Lige uden for Bornholm og Christiansø. Lige uden for dansk farvand.

Blev tre gasledninger sprængt i stykker.

Naturgas-udslippet er så stort, at det svarer til en tredjedel af Danmarks samlede CO₂-udledninger på et år.

Det er myndighedernes klare vurdering, at det ikke var et uheld. Det var ikke tilfældigt. Det var en bevidst handling.

En uhørt gerning. Som vi ser på med den største alvor.

Efterforskningen er nu i gang. Beredskabet i energisektoren er hævet. Og sammen med vores partnere og allierede skærper vi opmærksomheden om kritisk infrastruktur.

Verden er blevet mere usikker.

Energikrise. Cyberangreb. Anslag mod kritisk infrastruktur. Vores forsyningsikkerhed er under pres. Og værst af alt: Krig i Europa.

Før det en pandemi.

Mon ikke de fleste af os i de forgangne år har haft en vis bekymring.

Hvordan ville det gå?

Hvad betyder noget for os, når det virkelig gælder?

Ved fælles kraft lykkedes det Danmark at tæmme pandemien. Vi er et af de lande, der klarede det bedst. Økonomisk. Menneskeligt.

Nok mistede vi fodfæste. Men vi fandt det igen.

For så blot at opdage, at det måske kun var for en stund.

Vi har været vant til fremgang.

Nu står vi over for modgang.

En ny alvor har indfundet sig.

Men også et nyt håb.

En vilje.

Og en fornyet bevidsthed om, at vi sammen kan klare selv de største – og de sværeste – prøvelser.

* * *

Den insisterer på. At vi ikke lader fanden tage den sidste. At vi ikke giver op. Men at vi altid tager fremtiden i vores egne hænder.

Den får vi brug for nu.

Priserne stiger. Regningerne på gas og el eksploderer.

Vi skruer ned for varmen. Tjekker el-appen og vasker, når strømmen er billigst. Vi sparer, hvor vi kan.

For nogen kan det lade sig gøre. Selvom det er svært.

For andre kan det ikke. Medmindre samfundet hjælper til.

Og det gør vi!

Så sent som i sidste uge vedtog vi en vinterpakke her i Folketinget. Elafgiften sænkes til et minimum. De stigende regninger kan indefryses og betales på et senere tidspunkt. Og børnefamilierne får en ekstra håndsrækning.

Tak til Venstre. SF. Radikale. Enhedslisten. Konservative.
Danmarksdemokraterne. Alternativet. Og Moderaterne. Tak for at tage ansvar.

Sammen gør vi i Danmark, hvad vi kan, for at hjælpe danskerne mod de stigende priser. Ligesom vi hjalp hinanden, da pandemien ramte.

* * *

Den 24. februar forandrede vores verden sig.

Rusland invaderede Ukraine og startede en brutal angrebskrig på europæisk jord.

Tusinder har mistet livet. Millioner er sendt på flugt.

De massegrave, vi troede, vi havde set for sidste gang i Europa, da Balkan stod i brand i 90'erne.

De åbnes med al deres gru igen.

Putins krig i Ukraine er grusom. Ufattelig. Og utilgivelig.

I ugerne og månederne efter krigens start genfandt Europa og den transatlantiske alliance vores fordums styrke.

I dag vil jeg vove den påstand. At vi er stærkere end nogensinde før.

Sverige og Finland har truffet en historisk beslutning om at blive medlem af NATO.

Herhjemme stemte 66,9 procent af danskerne ja til at afskaffe forsvarsforbeholdet.

Vi sendte et klart signal til vores allierede.

Og vi hjælper vedholdende Ukraine.

En krig i et europæisk land. Det betyder dyrere smør, når du handler ind. Så lille

er verden nu.

Danmark kan ikke løse vores tids store udfordringer alene.

En dansk regering kan ikke sikre jeres sikkerhed uden vores medlemskab af NATO.

Vi kan ikke få styr på migration og klimaforandringer uden et meget tættere samarbejde med Afrika.

Og vi kan ikke sikre arbejdspladser og velstand uden vores medlemskab af EU.

Europa skal stå stærkere i egen ret.

Da pandemien ramte, kunne vi ikke skaffe livsnødvendige hjælpemidler. Nu mangler vi mikrochips til computere. Og ganske meget andet til vores egen produktion.

Har vi europæere i for mange år tænkt, handlet og opført os for naivt?

Det må vi nok alle erkende.

Vi skal ikke skære ned på militærbudgetterne, når andre opruster.

Vi skal ikke sælge kritisk infrastruktur til højestbydende.

Vi skal til gengæld spille en langt mere offensiv rolle internationalt. Ellers er der andre, der gør det.

Statsstøttere regler skal ses kritisk efter.

Det samme skal reguleringen af energimarkedet.

Derfor har regeringen i EU arbejdet for, at vi kan inddrage den ekstraordinære profit, som selskaber og melleghandlere tjener på grund af krigen.

De penge, det måtte indbringe i Danmark. Dem vil regeringen krone for krone føre tilbage til forbrugerne.

I det hele taget skal Europa gentænke globaliseringen. Så den kommer flere mennesker, vores suverænitet og ikke mindst klimaet til gavn.

”Der truer os i tiden en ond, usynlig magt”.

Sådan skrev den danske forfatter Ole Wivel til indvielsen af Båring Højskole, der blev skabt i atombombens skygge efter 2. verdenskrig.

Sangen skulle både se den truende virkelighed i øjnene. Og vise en vej frem.

Desværre er den blevet aktuel igen.

Ruslands oprustning. Trusler om atomkrig. Hadske tale. Ulovlige såkaldte ’folkeafstemninger’ i ukrainske regioner.

Det varsler en svær tid.

Men vi bøjer os ikke.

Det er den viljefasthed, der kendetegner Danmarks internationale engagement.

Fra vores soldaters tilstedeværelse på NATO’s østlige flanke. Til verdens brændpunkter.

Fra vores kandidatur til FN’s sikkerhedsråd. Til det grønne, strategiske partnerskab med Indien.

Vi forhandler med USA om en bilateral forsvarsaftale.

Vi ser på, om Esbjerg Havn skal udbygges, så allieredes skibe kan lægge til.

Vi kæmper for menneskerettigheder. For retten til fri abort for kvinder. Og imod klimaforandringer.

Danmarks navn er stærkt globalt.

Jonas Vingegaard gjorde en hel nation stolt, da han vandt Tour de France.

Måske endnu mere, da han ventede på sin konkurrent efter et styrt på en af de sidste nedkørsler.

Man kan regne med os.

Med danske virksomheder. Der kan levere svar på stort set alle de spørgsmål, verden i de her år rejser.

Vi er en samvittighedsfuld samarbejdspartner for verdens fattigste lande.

En troværdig partner for vores allierede. I Europa og over Atlanten.

Og i samarbejdet med Grønland og Færøerne.

Danmark er en tidligere kolonimagt. Og vi har påført ikke mindst Grønland nogle dybe sår, som vi danskere har haft svært ved at blive konfronteret med.

Men fortiden forsvinder ikke. Vi bliver nødt til at forholde os til det hele. Både det gode og det dårlige.

I dag har Færøerne, Grønland og Danmark et stadigt mere ligeværdigt samarbejde. Med respekt de tre lande imellem.

Regeringerne mødes løbende og mere struktureret. Også for at drøfte udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik.

Det har styrket rigsfællesskabets muligheder for at navigere i en ny virkelighed. Hvor de geopolitiske udfordringer er lige uden for vores vindue.

Og hvor ingen er til salg!

* * *

I mere end tre år har jeg været Danmarks statsminister.

I dette lille land, der dog er så vidt om jorden.

Og i en helt anden valgperiode, end nogen kunne have forudset.

Først en pandemi. Så krig i Europa. Nu en energikrise. Og sorte skyer over økonomien.

Om lidt vil de politiske forskelle for alvor blive tegnet op.

Vi har forskellige svar på de spørgsmål, vores tid stiller os. Men de bedste svar. Dem finder man i et bredt samarbejde.

Og uanset hvilken regering der har den fantastiske ære, det er – for en tid – at udstikke kursen for Danmark.

Uanset hvilken regering der efter et valg får ansvaret.

Så venter der kun svære beslutninger.

Jeg vil i det følgende fremhæve fire områder, som et nyt Folketing og en ny regering sammen skal finde svar på.

For det første: Hvordan får vi Danmark – og hver enkelt familie – igennem det økonomiske stormvejr, der venter os?

For det andet: Hvordan sikrer vi, at der også i fremtiden er et stærkt velfærdssamfund med tid til omsorg?

For det tredje: Hvordan tager vi de næste, store skridt i kampen mod klimaforandringerne?

Og for det fjerde: Hvordan sikrer vi danskernes tryghed og frihed til at kunne leve lige præcis det liv, man ønsker sig?

Der findes ingen lette svar på nogen af de spørgsmål.

Men hvis vi gør, som generationer før os har gjort. Tænker os om. Holder fast i vores værdier. Lytter til hinanden.

Har hele landet med. De små bysamfund. De stolte provinsbyer. Landdistrikterne. Hovedstaden og de store byer.

Vi har langt om længe vendt tidligere tiders centralisering. Nu flytter vi uddannelser ud i landet. Har oprettet nærpolitistationer.

Hvis vi ser helheden. Har modet til at tage ansvar. Til at samarbejde.

Så finder vi balancerne.

* * *

Lad mig starte der. Ved balancen i den økonomiske politik.

Danmark er et af de lande i Europa. Der har den sundeste økonomi. Overskud på de offentlige finanser. En god konkurrenceevne. Høj eksport. Lav arbejdsløshed.

Dét, vi kan være mest stolte af.

Det er, at flere mænd og kvinder i år går på arbejde end nogensinde før i vores lands historie.

Desværre sætter også inflationen rekord.

Jer, der i forvejen har mindst. I mærker det mest.

Og prisstigningerne er nu så voldsomme.

At selv en familie, hvor både far og mor er i arbejde, må spare ferier eller børnenes fritidsinteresser væk – og samtidig tære på opsparingen for at betale regningerne.

De beslutninger, som centralbanker og regeringer tager i den kommende tid. Og udviklingen i krigen. Det afgør, om inflationen bider sig fast.

Her er vi på vej ind i en svær balancegang.

I lang tid har økonomien haft fart på. Flere er kommet i arbejde.

Hvis ikke vi tager noget tempo ud. Strammer op og holder igen. Så er der en stor risiko for, at vi forlænger krisen.

Men omvendt. Bremses vi for hårdt op. Ja, så skal regningen betales af helt almindelige mennesker.

Arbejdsløsheden vil blive unødvendigt høj. Og vi risikerer selv at starte en recession.

Det må ikke ske.

Vi skal have hånden på rattet. Og et skarpt blik for, at vi får alle med. For ja: Der er brug for mere hjælp.

Også denne krise skal vi håndtere solidarisk.

Kan vi holde fast i en høj beskæftigelse. Så har vi gode forudsætninger for at klare os igennem det stormvejr, verden er på vej ind i.

Men vi kommer hverken gennem inflationen nu. Eller de mere langsigtede udfordringer for dansk økonomi. Hvis ikke vi bliver ved med at prioritere og reformere alle dele af samfundet.

”Danmark kan mere” er regeringens reformprogram. Vi har foreløbig fremlagt tre større udspil, der tilsammen vil øge den strukturelle beskæftigelse med 18.000 personer.

Og vi har allerede styrket BNP med 17½ milliard.

Den reformkurs vil vi fortsætte.

Derfor skal det også kunne betale sig at arbejde.

Men hårdt arbejde. Det betaler sig altid.

Og er der noget, vi får brug for nu. Fra hver og en i Danmark. Så er det hårdt arbejde.

* * *

Den tilfredsstillelse, der ligger i netop det.

At yde en indsats. Gøre sig umage.

Den findes hver eneste dag i vores samfund.

Sygeplejersken, der tager imod en ældre mand, som klager over rygsmerter. Men som med sin viden og kompetencer gennemskuer, at han måske har en blodprop i hjertet, og får sendt ham hurtigt i behandling.

Tillidsrepræsentanten, der har hjulpet en kollega, som har det svært.

Maskinarbejderen, der har programmeret noget ud over det sædvanlige og ser, hvad der kommer ud af det.

Folkeskolelæren, der har tid til at tage godt imod alle elever, inden undervisningen starter.

Dén glæde. Dén stolthed.

Har vi været gode nok til at anerkende den som samfund?

Det synes jeg ikke.

Færre unge søger ind på velfærdsuddannelserne og de faglærte uddannelser.

Det er blevet sværere at fastholde dygtige medarbejdere særligt i sundhedsvæsenet og i ældreplejen.

Og alt for ofte, når en stilling slås op. Er det ikke muligt at ansætte en ny kollega.

Det betyder ventelister. Operationer, der udskydes. Alt for mange mennesker, der må vente på deres behandling.

Eller ældre, som føler sig utrygge, når de er indlagt på en medicinsk afdeling. Hvor personalet har så travlt, at der er for lidt tid til omsorg.

Manglen på medarbejdere. Det gælder både i det private og det offentlige.

Men hvor vi umiddelbart kan gøre noget for erhvervslivet. Lempe reglerne for udenlandsk arbejdskraft. Se på skatter og afgifter. Gennemføre reformer, der øger beskæftigelsen.

Alt det. Det både kan – og skal – vi.

Sagen er bare mere kompliceret, når det handler om vores velfærdssamfund. Her findes ikke én løsning. Og der findes slet ikke en nem løsning.

Tillad mig at være lidt direkte. Det fremtidige regnestykke går ikke op. Store årgange går på pension. Der er færre og færre i den erhvervsdygtige alder.

Og konsekvensen, hvis ikke vi gør noget. Det bliver, at velfærdssamfundet smuldrer for øjnene på os.

Dem, der har råd, vil gå andre steder hen.

Dem, der ikke har, vil mangle hjælp.

Men når du efter mange år på arbejdsmarkedet en dag bliver en gammel mand eller kone. Så skal der dæleme være tid til omsorg.

Du skal have lov til at spise en god karbonade, der både smager og dufter.

Og dig, der har et barn med et synligt eller usynligt handicap. Jer, der er i berøring med psykiatrien.

I skal ikke opleve, at systemet er imod dig og din familie. I skal have hjælp. Og jeres børn skal have gode muligheder. Ligesom andre børn har det.

Når for mange børn og unge ikke trives. Så må vi ikke gøre det til et individuelt problem. Det er en opgave, vi må tage på os som samfund.

De udfordringer velfærdssamfundet står over for.

De kan umuligt løses med enkle politiske svar.

Økonomien skal selvfølgelig være i orden. Men flere penge løser det ikke i sig selv. Store besparelser gør slet ikke.

Svarene skal også findes i mindre styring, mindre bureaukrati og en erkendelse af, at løn og arbejdsvilkår spiller en rolle.

Vi skal også reformere uddannelserne.

Mange herinde har gået på universitet. Dengang, hvor det kun var cirka hver tiende i en ungdomsårgang, der gjorde netop det.

I dag ventes det at gælde hver fjerde. Generation for generation er vi som samfund blevet dygtigere og dygtigere. Og det er ubetinget en succes.

Men universiteterne er stadig designet til en tid, hvor det primære formål var at forske eller specialisere sig.

Er det helt urimeligt at stille spørgsmål ved, om alle i dag behøver at bruge fem år på universitet?

Hvis vi til gengæld kan give de unge flere timer. Mere vejledning. Mere kvalitet. Og bedre muligheder for at dygtiggøre sig senere i livet.

Og i øvrigt investere i alle de andre uddannelser, vi også har brug for. Det gælder særligt velfærds- og erhvervsuddannelserne.

For om vi kan lide det eller ej. Så har signalet fra skolen og samfundet været, at nogle uddannelser er finere end andre. Det betaler vi en pris for nu.

Det er vores ansvar at ændre det.

Som politiker. Så kommer jeg aldrig til at foreslå, at vi her i salen skal til at lovgive om, hvad forskellige faggrupper skal have i løn.

Det er kun arbejdsmarkedets parter, der kan forhandle det.

Men vi kan omvendt ikke ignorere, at løn og arbejdsvilkår har en betydning.

Derfor vil regeringen tage initiativ til forhandlinger om en helhedsplan for velfærdssamfundet.

Den skal række 15 år ud i fremtiden. Lægge sporene for fælles reformambitioner, der styrker dansk økonomi strukturelt. Så vi bliver rigere.

Helhedsplanen skal indeholde uddannelsesreformer. Økonomi. Løn- og arbejdsvilkår. Et tættere samarbejde mellem offentlige og private aktører. Mere frihed til både medarbejderne og lederne. Og vigtigst. Mere frihed til borgerne.

* * *

Når det handler om klimaet. Vores miljø.

Så er vi ikke bange for at gå forrest.

Og hvor det dog klæder os!

Danmark er vitterligt en grøn supermagt i dag.

I store dele af Jylland produceres vindmøller. På Als er det termostater. I Bjerringbro energieffektive pumper. I Kalundborg enzymer til biobrændsel. Og i Skive vil landbrugsaffald blive til flybrændstof.

I en verden, der føles mere mørk og dystert.

Hvor temperaturerne stadig stiger for meget og for hurtigt. Og ødelægger vores jordklode.

Så er Danmark med til at tænde håb.

Vi har samlet vores nabolande. Først om det mål, at Nordsøen skal være Europas ene grønne kraftværk.

Dernæst om det mål, at Østersøen skal være det andet.

I fremtiden leverer vi ikke kun grøn strøm til hele Danmark. Vi leverer grøn strøm til halvdelen af Europa.

Det kan vi godt tillade os at være stolte af.

Det bør give os mod på endnu mere.

Vi er lige nu et foregangsland, fordi vi udvikler og finder nye løsninger. Det er vi ikke, hvis vi bare stopper op og lukker ned.

I det her Folketing er der i gennemsnit indgået en grøn aftale næsten hver anden uge i de sidste tre år.

Vi har blandt andet aftalt en højere og mere ensartet CO2-afgift i industrien. Så de virksomheder, der udleder mest, også betaler for det.

Vi er nået tre fjerdedele af vejen mod at reducere Danmarks drivhusgasudledninger med 70 procent i 2030.

Hvem havde egentlig forestillet sig det, da vi for kun to år siden vedtog klimaloven?

Nu skal vi helt i mål.

Og vi skal blive meget bedre til at beskytte vores natur og miljø. Vores skove med de brede bøge. Løvet, der står så grønt.

'Jeg ved en lærkerede', synger vi for vores børn.

Og nok er lærken stadig almindelig i Danmark. Men den barske sandhed er, at Danmarks bestand af lærker er halveret.

Sommerfuglen er et andet eksempel på en art, der er blevet væsentligt færre af.

Vores plante- og dyreliv forsvinder bogstavelig talt for øjnene og næsen af os.

Hvis vi ikke gør noget. Så bliver det kun i sangene, at vores børnebørn hører om lærker, viber, engdrag og moser.

Det var A. P. Møller, der sagde, at ”den, der har evnen, har pligten”.

Vi ved, vi har evnen.

En evne, der gror med de krav, vi stiller.

Vi har også pligten.

Men det kræver, at vi fortsætter den nuværende kurs.

Vi skal beskytte det danske guld: Vores rene drikkevand.

Indføre en CO₂-afgift i landbruget.

Skabe en helt grøn indenrigsluftfart.

Og producere meget mere vedvarende energi.

For klimaets skyld. For at gøre os fri af Putin. Og for at få priserne ned.

* * *

Økonomi. Velfærd. Klima.

Det sidste emne, jeg vil berøre, er trygheden.

Friheden til at kunne leve det liv, man selv ønsker.

Mange. Langt de fleste. Føler sig trygge i deres hverdag. Udsættes ikke for kriminalitet. Mulighederne ligger åbne.

Men for andre er det anderledes.

Man undgår mørke stisystemer. Lader være at tage S-toget hjem en sen aften.

Går uden om store grupper, der er højtråbende og virker fjendtlige.

At man på den måde tager sine forholdsregler. Det hører ikke hjemme i et frit land som Danmark.

Det er urimeligt. Det er forkert.

Desværre er det ikke uden grund, at en del føler sig utrygge.

Umotiverede overfald. Meningsløs vold.

Og alt det, der måske ikke er decideret kriminelt. Men som er åbenlyst truende og chikanerende.

Dårlig opdragelse. Dårlig opførsel.

Det har vi i alt for lang tid stiltiende accepteret.

Hvem tør egentlig sige fra over for hverdagschikane og kriminalitet?

Det ansvar må vi ikke overlade til den enkelte.

Det ansvar skal vi tage på os som fællesskab.

Og det hænger desværre sammen med en fejlslagen udlændingepolitik.

Jeg siger desværre, fordi ingen flygter for sjov. Danmark har givet husly og tryghed til mange, der bidrager positivt.

Men der er også kommet nogen hertil. Som ikke deler vores værdier. Som er ligeglade med det samfund, de i øvrigt ikke synes, de er en del af. Selvom de har fået alle muligheder for det.

Meget er vi i gang med at rette op på. Parallelsamfund brydes ned. Kriminelle udlændinge smides ud.

Vigtigst er det, at der er styr på tilstrømningen. Det skal der være. Det kræver, at vi tør gå nye veje og flytte asylbehandlingen uden for Europa.

Herhjemme er der noget, vi kan forebygge. Men ikke alt.

Dem, der ikke respekterer vores spilleregler. De skal mødes med meget mere konsekvens.

Det er kun lidt over en uge siden, at jeg var med til statsborgerskabsdagen, hvor vi kunne byde nye danskere velkomne i vores samfund.

Det er blevet svært at opnå dansk statsborgerskab. Det skal det også være.

Dem, der bliver det, har gjort sig umage.

Stoltheden lyste ud af deres øjne.

De vil Danmark!

Som de mange andre med udenlandsk baggrund, der er kommet hertil, som er født her, som taler sproget, som uddanner sig, som er i arbejde, og som deler vores værdier. Som synger med på nationalsangen og nu bærer vores land i deres hjerte.

Og som i øvrigt heller ikke vil finde sig i, at vi lader hånt om problemerne. Og lader de få ødelægge det for de mange.

Der findes social kontrol.

Piger, der er født og opvokset i Danmark, skal dække sig til. Må ikke selv bestemme, hvem de vil giftes med. Må ikke opleve ungdommens forelskelse på grund af et håbløst forældet syn på familie og ære.

Knap halvdelen af de kvinder, der bor på et krisecenter i Danmark. De har minoritetsbaggrund.

I Iran brænder kvinder deres hijab. Viser håret. Og mødes med vold og magt. Flere torturerede og døde.

Mens vi herhjemme meget nødt vil forholde os til, om det virkelig er små pigers eget valg at gå med tørklæde.

Jeg er med på, at diskussionerne er svære. Fyldt med nuancer og dilemmaer.

Men de er vigtige. De forsvinder ikke.

Som samfund træffer vi ikke kun et valg, når vi gør noget. Vi træffer også et valg, når vi *ikke* gør noget. Og det valg er det værste, vi kan træffe.

Vi har brug for en egentlig strafreform. Så vi sikrer, at Folketinget kan føre den retspolitik, vi gerne vil.

Vi skal slå hårdere ned på den personfarlige kriminalitet, der er så ødelæggende for ofrene.

Skærpe straffene for bl.a. vold.

Og tage et opgør med den hverdagschikane, der nogle steder er ved at forandre Danmark.

Ingen skal være utryk i sit eget land.

* * *

Vi står i en brydningstid. En verden i opbrud.

En tid, der er blevet mere usikker.

Sådan har det også været for generationer før os.

Til januar er det præcis 90 år siden, at datidens mest centrale politikere mødes i en lejlighed i Kanslergade i København.

Thorvald Stauning er statsminister. Det er hans lejlighed.

Der skal findes en løsning. Arbejdsløsheden og fattigdommen er enorm. Landmændene lider under dramatiske priser. Men de politiske uenigheder er store.

Selskabet er ved at bryde op. Man vil gå hver til sit.

Men ud på natten foreslår Stauning så, at man i det mindste kan tage en whisky og sige godnat på.

Selskabet bliver.

Og resten er historie.

Kanslergadeforliget blev indgået samme dag, som Hitler kom til magten i Tyskland.

Som Stauning sagde: ”Vi har ofret nogle principper, men reddet landet.”

I dag står Kanslergadeforliget som det mest ikoniske eksempel på det samarbejdende, danske folkestyre.

En tradition, som skiftende Folketing har holdt i hævd lige siden.

Folkepensionen.

Danmarks medlemskab af EU og NATO.

SU'en og den frie og lige adgang til uddannelse.

Det er alt sammen resultater. Skabt gennem uenighed og debat, hvor nogen har trukket i den ene retning og andre i den anden. For så til sidst at mødes om et kompromis.

Det er også lykkedes dette Folketing.

Måske husker I, at vi som noget af det første købte elefanten Ramboline. Og Rambolines ven, kamelen Ali.

Det viste sig efterfølgende, at Ramboline faktisk stak af fra sin indhegning i Knuthenborg Safaripark.

Men herinde holdt vi fast i samarbejdet. Og Ramboline kom heldigvis tilbage.

Tak til hr. Jakob Ellemann-Jensen, fru Pia Olsen Dyhr, hr. Søren Pape Poulsen og fru Sofie Carsten Nielsen for det nationale kompromis i foråret.

Og tak til alle jer andre.

Ni ud af ti politiske aftaler i denne valgperiode er indgået bredt hen over den politiske midte.

Det er en hård tid for vores land. For mange familier. Det er en hård tid for vores kontinent. Meget af det, vi har taget for givet, kan ikke længere tages for givet.

Men Danmark er et stærkt land. Og vores befolkning er virksom og solidarisk med hinanden.

Kriserne udfordrer os. Men Danmark kan ranke ryggen.

Mere stolthed.

Mere mod til at tage ansvar.

Lyder det højtravende?

Måske lidt.

Lad mig derfor igen vende mig mod Folketingets formand og hans samtaler om det at blive en moden mand.

Hvor hr. Henrik Dam Kristensen er citeret for at sige:

”Det filosofiske er meget hyggeligt, når man kommer til det fjerde glas rødvin ud på aftenen. Men i hverdagen handler livet helt basalt om, at tingene skal fungere.”

Tingene skal fungere. Og det gør de heldigvis.

Men Danmark kan mere.

Vi skal trygt gennem usikre tider.

Vi skal sammen gennem usikre tider.

Vi skal passe på fremtiden.

DANMARK LEVE.

Hurra! Hurra! Hurra!

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingets kvinder, Folketingsvalg, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-folketingets-aabning-2022>